

Zadanie 25   Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczoł linii hodowlanych M Asta i car Dobra do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Badania miały na celu ocenę pszczoł linii car Dobra i M Asta w regionie ich naturalnego występowania. Ocena prowadzona była na podstawie obserwacji wybranych cech wykształconych w drodze selekcji naturalnej, a następnie utrwalanych i doskonalonych w toku selekcji i stosowania kontrolowanego doboru. W roku 2024 badania poszerzono o ocenę morfometryczną mającą na celu potwierdzenie przynależności badanych rodzin pszczelich do zadeklarowanego podgatunku.

W roku 2024 doświadczalne rodziny pszczele linii M Asta wykazały się dobrym przezimowaniem. Natomiast wśród rodzin doświadczalnych linii car Dobra odnotowano podwyższone straty zimowe sięgające 26%, jednak kondycja pozostałych rodzin podczas pierwszego przeglądu wiosną była dobra i wyrównana. W okresie przedwiośnia zarówno matki linii car Dobra, jak i M Asta czerwiły ostrożnie, zachowując tempo rozwoju odpowiednie dla swojej populacji. Średni zbiór miodu z rodziny linii M Asta wyniósł 25,6 kg, a linii car Dobra 19,4 kg. Wydajność rodzin linii M Asta okazała się powyżej średniej wieloletniej natomiast dla rodzin pszczelich car Dobra poniżej średniej wieloletniej. Część rodzin (40%) linii M Asta charakteryzowało się wzmożonym instynktem obronnym gniazda. Do obsługi tych rodzin wymagane było użycie dymu oraz umiejętne zachowanie się podczas przeglądu. Wszystkie obserwowane rodziny M Asta były ruchliwe i schodziły z plastrów tworząc charakterystyczne dla tej populacji „grona”. Natomiast w badanych rodzinach linii car Dobra, pszczoły były łagodne nawet podczas przeglądów wykonywanych w czasie niesprzyjającej pogody. Cechy te wydają się być mocno utrwalone w genotypie obu badanych populacji. Jednak ocena morfometryczna pozwalająca potwierdzić przynależność do zadeklarowanego podgatunku pszczoł, wykazała że tylko 40% przebadanych rodzin linii M Asta kwalifikowano do zadeklarowanego podgatunku *mellifera*. Natomiast w przypadku linii Dobra potwierdzono przynależność wszystkich rodzin do podgatunku *carnica*.